

วัสดุอุปกรณ์

วัตถุดิบหลัก ได้แก่ ไม้ไผ่สีนวล เพราะเป็นไม้ไผ่ที่มีความเหนียว คงทน มีปล้องยาวกว่าไม้ไผ่ชนิดอื่น หาได้ง่ายในท้องถิ่น พบมากในจังหวัดจันทบุรี (ภาษาพื้นเมืองเรียกว่า “ไม้ซี้”) ทราย นทราย และจังหวัดสระแก้วในเขตอำเภอวังสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่ไม้ไผ่ที่ได้ของจังหวัดสระแก้วจะใช้งานจักสานตะกร้า กระจาด กระบุง เฆงปลาทุ มากกว่า

ไม้ไผ่สีนวลที่นำมาเป็นวัตถุดิบที่ให้เส้นใยที่มีคุณภาพดี ต้องอายุไม่เกิน 1 ปี เพราะเนื้อไม้ไผ่ จะมีความ

อ่อนนุ่ม จักสานง่าย สำหรับวิธีการดูอายุไม้ไผ่จะดูที่ผิว ถ้าผิวขาวนวลแสดงว่าเป็นไม้ไผ่อ่อน ถ้าผิวสีเหลือง

จะเป็นไม้ไผ่แก่ ซึ่งถ้านำมาจักสานจะจักสานได้ยาก เพราะเส้นใยจะแข็งไม่อ่อนนุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการทำเครื่องจักสาน ได้แก่

1. เลื่อย ใช้ในการตัดลำไผ่ เพื่อทำการจัก เลื่อยที่นำมาใช้ต้องมีฟันละเอียดเพื่อไม่ให้ ไม้ไผ่ฉีกได้ และงานเรียบร้อย เช่น เลื่อยสันดา
2. ใบเลื่อยตัดเหล็ก ใช้สำหรับขุดผิวไม้ไผ่
3. ใบมีดโกน ใช้สำหรับกรีดตอก
4. เรียด เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการชัก ขุด เส้นไม้ไผ่ หวาย ย่านลิเภา ขนาคกลม เพื่อทำให้เส้นเรียบและได้ขนาดตามความต้องการ เรียดทำด้วยโลหะแผ่น เช่น ฝาดล้วยาหม่อง ฝากะป่องนม หรือโลหะอื่น ๆ ที่ใช้แล้วนำมาเจาะรูด้วยเข็มให้เป็นรูขนาดเล็ก เมื่อนำเอาเส้นตอก สอดเข้าไปในรูแล้วชัก คมของโลหะจะขุดให้เส้นตอก เรียบและได้ขนาดแต่ถ้ายังไม่ได้ขนาดให้ใช้เรียดต่อไป ชักขุดไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ขนาดตามที่ต้องการ

5. เข็มควัก (เข็มที่มีปลายงอนเป็นเงี่ยง สำหรับควักด้ายหรือไหมให้เป็นลูกไม้) นำไปเจียให้แหลม ใช้สำหรับกดเส้นตอกให้แนบสนิทกับภาชนะเซรามิค



6. สีย้อมผ้า สำหรับย้อมตอกสี

7. สารส้ม ใช้แกว่งในน้ำสีย้อมตอกสี เพื่อป้องกันไม่ให้สีตก



8. เซรามิค เป็นอุปกรณ์สำหรับใช้เป็นหุ่นขึ้นรูปตามแบบของผลิตภัณฑ์ที่จะสาน
9. แก้วน้ำ เอาไว้ใส่น้ำหยดลงบนดอก เพื่อป้องกันไม่ให้ดอกแห้งและหักง่าย



10. หมอนหรือผ้ารองเซรามิค ทุกขั้นตอนต้องรักษาความสะอาด เพื่อไม่ให้สีตกจะทำให้ชิ้นงานออกมาไม่สวย



11. กาว ใช้ทาปิดที่ฐาน
12. กระดาษ ใช้ติดทับขั้นตอนการขึ้นฐาน



13. ฝาสีวาลริดแบน ให้เป็นดอกขาวใช้เป็นดอกยืนหรือโครงสร้าง
14. ฝาสีวาลริดเป็นเส้นกลม (สีขาว)นำไปใช้สานขึ้นฐานภาชนะ และบางส่วนนำไปย้อมสีใช้เป็นดอกสี สำหรับสานชิ้นลายต่าง ๆ



15. กรรไกร ใช้สำหรับตัดเก็บงานให้เรียบร้อย

16. แล็กเกอร์

เมื่อผลงานเสร็จเรียบร้อยทุกชิ้นตอนแล้วจึงใช้แล็กเกอร์เคลือบเงาเพื่อป้องกันเชื้อราและแมลง